

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 184 (1684) ♦ Среда, 1 жовтня 1997 року ♦ Ціна договірна

Вітаємо маріонеток і ляльководів. Справжніх. У них — ювілей

Київському державному театрові ляльок — 70. Цінним ювілейним подарунком колективі та глядачам стало нове приміщення. Уже розпочинаються реставраційні й будівельні роботи. Голова Київської міськдержадміністрації Олександр Омельченко пообіцяв, що візьме будівництво під свій патронаж.

Директор театру, заслужений працівник культури України Микола Петренко розповів, що ювілей святкуватимуть гучно — проведенням четвертого міжнародного фестивалю лялькових театрів, в якому своє мистецтво покажуть колективи з багатьох країн світу. А київські маріонетки і ляльководи добре знані за рубежом.

Цьому правляньому мистецтву, утім, ми заздячуємо не лише за казковість, а й за те, що воно збагатило політичну термінологію людства: куліси, нігточки, вертеп, ляльки, маріонетки, театр...

Скільки коштує проголосувати?

48,2 % населення України на наступних парламентських виборах віддадуть свої голоси за представників лівих сил. Про це свідчать результати опитування, здійсненого Центром дослідження регіональних проблем «Євразія».

12,4 % респондентів віддадуть свої голоси радикальний УНА-УНСО: 5,5% — представникам Народного руху, 3,6% — Народно-демократичній партії України, 1,2% — іншим демократичним партіям.

27,4 % опитаних заявили, що нікому не довіряють взагалі і скоріше за все голосувати не підуть; 32 % виявили бажання продати свої голоси будь-якій партії, що заплатить (свій голос вони оцінюють у розмірі від 20 грн. до 400 дол.). 70 % респондентів сподіваються на покращання життя після виборів, у яких тепер візьмуть участь політичні партії, повідомляє Інтерфакс-Україна.

Наші представники похваляли б роботу ОБСЄ

Сьогодні завершується робочий візит делегації послів «трийки» ОБСЄ. Делегацію прийняв Голова Верховної Ради Олександр Мороз. За словами глави делегації посла Карстена Петерсена (Данія), «мета відвідин — знайти відповідь на два основні запитання: як Київ оцінює допомогу ОБСЄ у розв'язанні внутрішньоукраїнських проблем, а також обговорити перспективи подальшого співробітництва».

Як відзначив Олександр Мороз, в Україні високо цінують діяльність ОБСЄ, хоча «ліпше провадити політику так, щоб усі спірні питання розв'язували українські закони». Щодо роботи ОБСЄ, то Олександр Мороз вважає: ця структура працювала б ще активніше, якби в її апарат, секретаріат прийшли наші представники. На думку Голови ВР, «найважливіше завдання, що стоїть перед ОБСЄ, — це вироблення системи безпеки в Європі. З великою повагою ставляюся до всіх міжнародних організацій, але, як на мене, немає іншої такої міжнародної структури, якій було б під силу реалізувати це завдання». На думку О. Мороза, надійну систему безпеки можна виробити тільки з урахуванням інтересів усіх держав.

Зустріч президентів

Президент України Леонід Кучма прийняв Президента Латвійської Республіки Гунтіса Улманіса, який перебуває в Україні на відпочинку.

Під час бесіди Президент Латвії підтримав пропозицію Президента України про проведення зустрічі керівників країн Балтійсько-Чорноморського регіону і наголосив, що популяризуватиме ідею проведення такої зустрічі серед лідерів інших держав. Леонід Кучма повідомив про підтримку цієї пропозиції багатьма зарубіжними політичними лідерами і громадськими діячами.

Співрозмовники підтвердили, що двосторонні україно-латвійські відносини останнім часом розвиваються досить динамічно і висловилися за те, що їм потрібен черговий імпульс. Були розглянуті також відносини з країнами СНД і в тому числі — України і Російської Федерації.

Сьогодні — Міжнародний день музики

ОЛЬГА І ЮРІЙ ШЕРБАКОВИ — п'ятиразові переможці міжнародних конкурсів у Римі. Цей фортеп'яний дует спочатку посів абсолютне перше місце у жанрі гри в чотири руки, потім — у жанрі гри на двох фортеп'яно. Ці конкурси 1992—1993 років у Римі визначили й подальшу долю музикантів. У п'ятому музичному інтернаціональному турне, а цей конкурс проводиться одночасно у 18 містах різних країн світу, Ольга і Юрій Шербакови посіли третє місце. Незвичайність цього конкурсу полягає у тому, що відбувається він протягом пір року. Журі переїздить з одного міста в інше, щоб відібрати лише шість пар музикантів з 80 дуетів. Серед шести кращих визнано і наших співвітчизників Ольгу і Юрія Шербакових. Та не все залежало тільки від журі. Оцінку давали і глядачі північного концерт-конкурсу в Римі. Вони виставляли бали всім учасникам цього захоплюючого дійства шести дуетів.

(Закінчення на 8-й стор.)

Крим, Рим і... спортмен'яно

Чи нам стало скучно жити?

Дізналася, що з наступного року відмінено всі закордонні паспорти старого зразка й подумала: знову Кабмін продемонстрував неперорядність. Паспорт отримувала 1994 року. Тоді новий паспорт уже затвердили, але не видавали: чи нових бланків бракувало, чи вирішили спершу реалізувати старі, бо ж шкода видатків. Ми протестували, вимагали нових, та нас ширю запевни-

ли, що ці паспорти будуть дійсні п'ять літ, а згодом обмінити їх не буде жодної проблеми. І раптом... як грим серед ясного неба. Навіщо було створювати ажіотаж? Чому не можна було обмінити поступово, із закінченням терміну чинності? Чи нам стало скучно жити — мало проблем, то Кабмін вигадас ще одну. Паспорти, до речі, видають не безплатно.

Т. ПАХОМЕНКО.

Київ.

(Матеріал «Перепустка за кордон» читайте на 4-й стор.)

О Сьогодні на науково-практичній конференції буде обговорено проект програми Всеукраїнського перепису населення.

О Міжнародний фестиваль «Східний експрес», що відкривається в Харкові, представить глядачам вистави, нові художні й документальні фільми, концерти сучасної музики.

О Президент південнокорейської корпорації «ДЕУ» Кім У Джун відвідає Запоріжжя для обговорення питань створення СП «ДЕУ—АвтоАЗ».

О У Старих Петрівцях Вишгородського району Київської області введено в експлуатацію комплекс з виробництва чипсів.

P. S.

У номер

Ми все ще розраховуємо на «Велику сімку»

Як повідомив заступник голови постійної делегації України в Міжпарламентській Асамблеї Ради Європи Анатолій Раханський, на засіданні останньої сесії прийнято звернення до країн «Великої сімки» щодо активізації зусиль, що стосуються пом'якшення наслідків Чорнобильської катастрофи. У ньому, зокрема, зазначено, що Чорнобильська катастрофа — безпрецедентна за своїми масштабами і наслідками аварія XX століття — забрала десятки життів, приречла на страждання мільйони людей, змусила їх жити в постійній тривозі за майбутнє, долю своїх дітей і поколінь.

Спричинені Чорнобилем проблеми залишаються актуальними і в нашій державі, і в світі. Величезні площі у 74 районах 12 областей України забруднені цезієм-137 понад 1 кюрі на квадратний кілометр. На 17 території налічується 3 млн. 200 тис. потерпілих, у тому числі 350 тис. учасників ліквідації наслідків аварії.

Україні конче потрібно підтримувати безпеку і вирішити подальшу долю особливо небезпечної об'єкту «Укриття», який слід переобладнати на екологічно безпечну систему, а також доводити мати справу із зоною відчуження — 800 мотильниками високорадіоактивних відходів, споруджених в гострій фазі аварії.

Ці та інші гарячі ділянки наслідків аварії потребують величезних коштів і матеріальних ресурсів. Лише в останні роки витрати на ліквідацію наслідків аварії в державі перевищили суму, еквівалентну декільком млрд. доларів США. Без роз'яснення всіх цих питань радіаційний захист населення не можна вважати гарантованим.

Чорнобильську проблему вважають комплексною. Тому закриття ЧАЕС необхідно розглядати в комплексі з іншими проблемами і забезпеченістю їх надійним фінансуванням. Ми розраховуємо, що завдяки зусиллям урядів країн «Великої сімки», міжнародних організацій світове співтовариство зробить рішучі кроки, спрямовані на ліквідацію наслідків найважчої техногенної і екологічної катастрофи в історії людства.

Прес-служба Верховної Ради України.

На перше місце поставили себе

Подальшу долю районних рад майже одночасно розглядали на сесіях міських рад народних депутатів у Миколаєві та в Одесі. Більшість голосів прийнято рішення: під час виборів наступного року районні ради в обох містах не створювати. До речі, в Одесі уже діють районні адміністрації, безпосередньо підпорядковані міським конкомов та міському голові, а райвиконкомі ліквідовано. Ідею повної муніципалізації влади починають втілювати і в Миколаєві. На жаль, в обох випадках не вважали за потрібне послухати з цього приводу думку широкого загалу, тобто територіальних громад. Щоправда, статтю 5 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» не порушено. Адже в ній сказано: «У містах з районним поділом за рішенням територіальної громади міста або міської ради відповідно до цього закону можуть утворюватися районні в місті ради». А можуть, виходить, і не утворюватися. У розв'язанні цього непростого питання на першому місці — думка територіальних громад. А вже на другому — міської ради. В Миколаєві та Одесі депутати міськрад поставили на перше місце себе.

Правду скажемо... неформально

ТОВАРОВОБІГ у торгівлі між Україною та Росією зменшується, триває тенденція витіснення українського товарообороту з російського ринку, російські ЗМІ висвітлюють події в Україні за принципом: або нічого, або погано...

Ця та інша гірка правда про стосунки двох сусідніх держав могла пролунати лише поза офіційними рамками, у так званій неформальній обстановці, якою і стала консультативна зустріч у Києві «Росія і Україна на шляху стратегічного партнерства».

Зустріч була досить представницька — секретар РНБОУ Володимир Горбулін, віце-прем'єр Сергій Тигипко, постійний представник Президента України у ВР Роман Безсмертний, заступники міністра закордонних справ Борис Гудима і Костянтин Грищенко, народні депутати України — з української сторони, міністр РФ зі співпраці з країнами СНД Анатолій Адамшкін, Надзвичайний і Повноважний Посол РФ в Україні Юрій Дубінін, член президентської Ради, заступник директора Інституту Європи РАН Сергій Караганов та інші — з російської. Та,

очевидно, саме присутність отих інших — а це впливові банкіри, бізнесмени, економісти — і визначала прагматичний характер розмови.

Саме за таких обставин зміг поєднати у собі два начала — учорашнього банкіра — керівника «Приват-банку», і сьогоднішнього державного мужа віце-прем'єр Сергій Тигипко. Він загострив розмову відвертою і справедливою заявою: стосунки між Україною і Росією поки що не поліпшуються, його як прагматика не задовольняє зменшення товарообігу між обома державами, перепони у виході на спільні ринки збуту, через що там з'являються товари третіх країн, тощо. Він назвав конкретні проблеми, котрі можуть поставити «жирну крапку» у стосунках двох братніх держав. Це проблеми збереження присутності РФ на українському ринку, доступу Росії до україн-

ського транзиту, до дешевих українських товарів, впливу на високотехнологічні галузі України тощо.

Досить відвертий як для дипломата був і наступ: заступника глави нашого зовнішньополітичного відомства Бориса Гудима, котрий, подякувавши росіян за розбюроківання 10 мільйонів доларів наших вкладів в колишньому Зовнішньоекономічному ЦСРР, надавав про недружні заяви росіян стосовно участі України у спільних з НАТО навчаннях, про вочевидь тенденційну довідку щодо становища російськомовних громадян України, про небективність ЗМІ у висвітленні українського життя....

Звісно, що гості з Росії багато що з цього спростували, дечим «шпигнули» й українську сторону. Але було схоже, що вони налаштовані більше не на обмін претензіями, а на вирішення ділових механізмів реалізації транзитного договору між Україною і РФ та укладених домовленостей, тобто виходу із ситуації. Ці шляхи мають пролягати у бік зближення податкового законодавства,

недопущення тарифної дискримінації, підтвердження конкретними діями Аншлагдських угод, котрі, як було сказано, поки що не діють. Було висловлено цікаву думку про подолання проблеми з фінансово-промисловими групами і роз'яснення покладах на них завдань шляхом кооперації у тій самій ракетобудівній, верстатобудівній галузях.

Подальшу розмову учасники зустрічі вирішили проводити за зачиненими дверима — без присутності представників ЗМІ.

З допоміжних матеріалів, розданих журналістам, відомо, що, окрім вироблених прагматично конкретних заходів поліпшення українсько-російських відносин, учасники зустрічі запланували прийняти і відповідні звернення до президентів Росії та України.

До речі, за словами Юрія Дубініна, на фінішу пряму виходить процес підготовки першого офіційного візиту Президента України Леоніда Кучми до РФ, котрий має відбутися в січні наступного року.

Анатолій БЕНЬ.

ЗАКОН — ЯК ВІРШ

ГОЛОВА Віницької обласної ради народних депутатів Іван Боднарчук вважає, що Закон «Про місцеве самоврядування» керівники рад на місцях повинні знати, як вірш. Вивчення основного документу життя ради присвячені наради-семінари голів сільських, селищних, міських рад (відповідно до нового закону їх посади мають інші назви: сільський голова, селищний голова, міський голова). Такі зібрання відбулися у Ташкильському, Оратівському, Тульчинському, Козятинському, Барському, Телузькому і Мозилі-Подільському районах. На них запрошували керівників рад кількох районів. Крім голів обласної і його заступників. У їх роботі брали участь керівники або заступники майже всіх управлінь обласної адміністрації. Підсумки комітету головних консультантів Секретаріату Верховної Ради у Віницькій і Хмельницькій областях Микола МАЛЮТА:

— В області налічується 703 сільських і селищних ради. Кожен з тих, хто їх очолює, отримав перед початком семінару дві тексти закону: один у вигляді брошури, виданої парламентом виданням, другий — надрукований у газеті ради «Панорама». Як також роздали матеріали з практики діяльності органів місцевого самоврядування, де йдеться про досвід країн рад. До речі, учасникам семінару було надано можливість побувати у таких районах. Тобто, крім теоретичної частини, вони відвідували, як правило, 5—6 населених пунктів,

де знайомилися з роботою 10—12 об'єктів.

Які питання найчастіше порушували учасники семінару? Її особисто викремив дві проблеми: формування і наповнення бюджету та земельну. Відрадно, що приблизно 10 відсотків місцевих рад самі навчилися заробляти гроші. За рахунок власних коштів вони утримують свій виконавчий апарат, соціальну сферу. Звідки беруть гроші? Показовим є приклад діяльності Іванівської сільради Калинівського району, де навчилися насамперед ефективно використовувати землі за-

пасу і землі резерву. Саме земля — основа комунальної власності ради — є тим головним джерелом, звідки розпорядились керівники рад черпають кошти.

На жаль, у більшості сільрад керівники не хочуть переобтяжувати себе зайвими клопотоми. Виділені землі вони передали у постійне користування колективним сільгосппідприємствам. А що буде з такою землею, коли, скажімо, КСП реформуватиметься? Зрештою, в області й досі не передано до земель запасу і земель резерву ту кількість сільськогосподарських угідь, що передбачено чинним законодавством.

Вважав би також за доцільне привернути увагу до одного з фактів порушення нового закону. Єсупереч статті 11 (розділ V «Прикінцеві та перехідні положення») 16 голів районних рад із 26 і повинні поділити посади керівників державних адміністрацій.

Насамкінець ще про одну пропозицію. Досконало знати закон повинні не лише керівники рад, а й ті, хто працює у їх виконкомов. Вони, на мою думку, мали б пройти атестацію з вивчення, а особливо застосування нового закону на практиці.

Віктор СКРІПНИК.

Віницька область.

Народний депутат України Леонід ЧЕРНОВЕЦЬКИЙ:

«МЕНТАЛЬНІСТЬ У НАС НЕФОРМАЛЬНА»

НАРОДНИЙ депутат України, позаштатний радник Президента України, кандидат юридичних наук Леонід Михайлович Черновецький подав на розгляд парламенту радикальний податковий законопроект. Це й стало причиною для розмови із журналістом.

— Леоніде Михайловичу, 11 вересня н.р. ви подали на розгляд Верховній Раді України проект закону України «Про внесення змін і доповнень до статей 6 і 11 Закону України «Про податок на додану вартість». У чому його суть?

— У підготовленому мною законопроекті про внесення змін і доповнень до Закону України «Про податок на додану вартість» дві новели: зниження розміру податку з 20 до 9 відсотків і гарантія збереження п'ятивідсоткового оподаткування даної вартості протягом п'яти років.

Я глибоко переконаний, що саме такий розмір ПДВ дасть змогу розблокувати нинішню ганебну для країни ситуацію загальної заціпенності та масових банкрутств, підняти з колін державним фабрикам і заводам, сільськогосподарським підприємствам, вийти з «тіні» підприємств. Підприємства, звільняючись від непосильного податкового ярма, запропащують до державного та місцевих бюджетів почнуть надходити кошти і у вигляді

податків на прибуток, на зарплату, і, власне, податку на додану вартість. І ніхто не переконе мене в тому, що державні видатки взагалі не мати надходжень до бюджету за 20 відсоткової ставки ПДВ, аніж мати їх за 5-відсотковою. Божевільний (можливо, й заочинний) стосовно своїх домогосподарств хазяїн, який, знаючи, що й завтра знадобиться вовна, сьогодні здає шкуру з вовни.

Значно, що в Швейцарській Конфедерації, найбільшоподатковій країні Європи, ПДВ становить 6 відсотків, а життєвий рівень там значно вищий, аніж у Франції та Італії, де податки, хоча й менші за наші, та все-таки досить великі. В той же час у Франції, Італії, Німеччині названий податок сягає 60 відсотків, у результаті чого в цих країнах сьогодні проблеми з несплатою податків, корумпованість чиновників, соціальні програ-

ми в них незрівнянно слабкіші за швейцарські. Ось вам і приклад негативного впливу підняття розміру ПДВ на економіку навіть у таких стабільних, порівняно з Україною, державах.

Швейцарія справді благополучна країна з економікою, що устоялася віками. Там заохочують населення, дисципліновані платники податків. Цісправце цей принцип у нас, за умов правого нігілізму, звичного вже масового ухиляння від сплати податків?

— В Україні ніколи ще за весь час існування підприємництва не намагалися використати розумні податкові ставки. Під податковий прес разом з приватними підприємцями потрапили й підприємці державні. Практично держава оголошила виробникові «війну на винищення», сьогодні немає ні миру, ні переміря. Тому стверджувати, що наші платники по-

Врожай-97

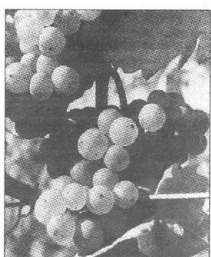
Лоза так і не обросла dividenhamи

У Криму масове збирання винограду почалося пізніше звичайного. Вирішували дилему — збирати зелений, доки не погнив під суцільними дощами, чи чекати кондиції цукристості. Хмарне літо затримало збирання грона.

Вони нині менші за розміром, з вкращеними підгнилими ягід. За підрахунками фахівців, третину врожаю зіпсовано. Грона навіть сортового винограду йдуть на переробку. Але гарного вина з нього не зробить — не та якість. Сусло у крапучому випадку годиться на коньячні спирти, а загалом — на ординарні виноматеріали.

Урожай очікується на рівні торішнього — 120 тисяч тонн. Порівняно з сімдесяти роками виробництво винограду на сонячно-півострові скоротилося вдесятеро. Через щорічне зниження обсягів сировини ликоманія державні винзаводи. Їх виробничі потужності завантажені нині лише на 5 %.

До речі, збирання винограду у «кращих» традицій минулих років — руками учнів і студентів. Декотрих,

відсунувши початок навчального року, «зірвали» із зянят аж на півтора місяця.

Один із шляхів відродження гаузи, вважають в автономії, у зміцненні асоціації виноградарів і виноробів Криму, яка об'єднує понад 230 господарств. До неї аграрники тилися, доки її підтримував Київ. Забезпечувати можливість безплатно отримувати саджанці, дріт, опалювача доглядає молоді лози впродовж п'яти років — до першого врожаю. Два роки тому піклування припинилося. Водночас гауза почала стрімко занепадати. Нещодавно у

столиці вирішено такі фінансові надходження знов поновити.

Дуже вчасно, адже з чверті тисячі господарств, які плекають лозу, багатими врожаєм можуть похвалитися чи не три десятки. Саме вони доводять, що виноградарство — високорентабельна справа.

І настанок — ще один чинник, який паралізує розвиток гаузи — відсутність закону про виноградарство. У зв'язку з нагальною потребою порятунку виноградарських плантацій і виноробства та боротьби з фальсифікацією винопродукції ухвалити такий закон, вважають в Міністерстві сільського господарства автономії, необхідно якнайшвидше. А це скерувати на розвиток виноградарства від реалізації винопродукції 50 % акцизної збору за прикладом Молдови і Російської Федерації. У цих державах відразу після прийняття відповідних заходів процеси відродження гаузи відбуваються прямо на очах.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Віват, «королево»!

Відомо, що хлібороби Одещини нині одержали найбільший за часів незалежності валовий збір ранніх зернових — 2 мільйони 580 тисяч тонн. Врожайність — 33,1 центнера зерна з гектара. Голова обласної ради і облдержадміністрації Руслан Боделан переконали, що остаточно зерновий врожай-97 сягне 3 мільйонів тонн. «Доважок», в основному, дасть кукурудза.

У Саратському районі, наприклад, її одержують в середньому по 51 центнеру з гектара. А в тутешньому КСП «Перемога» — по 78. За врожайністю кукурудза справді-таки стала «королевою» полі. У цьому районі, вважаючи на таку віддачу, переважили із силосної в зернуво понад 2 тисячі гектарів цієї культури. При цьому худобу не обдали — на кожну корову заготували більш як по 15 тонн силосу.

Одеська область.

Георгій ВОРОТНИК.

ЦУКОР: НЕ СОЛОДШИЙ, АЛЕ ДОРОЖЧИЙ

Встановлена ціна на цукор та цукрові буряки щорічного врожаю не знизиться, повідомили в Національній асоціації цукровиків України. Як пояснив начальник управління асоціації Вячеслав Хілоховський, підставою для виникнення чуток про здешевлення продукції стали внесені в серпні зміни до постанови Кабінету міністрів № 490 від 24 травня цього року, якою регламентовано виробництво цукру в Україні для внутрішніх потреб і зовнішнього ринку.

Проте, зауважив Вячеслав Хілоховський, ціну на цукор визначила спеціально створена Міжвідомча комісія з питань регулювання

ринку цукру. Згідно з її розрахунками, ціна становить 1190 гривень за тону цукру та 84 гривні за тону цукрових буряків (з урахуванням податку на додану вартість). Саме на неї орієнтовані виробники цукру та бурякарство господарства при взаєморозрахунках та реалізації продукту на внутрішньому ринку. Тобто дорожче продавати, можливо, й зможуть, але якщо вирощати реалізовувати продукцію дешевше, то різницю покривають з власної кишені. На зовнішньому ринку цукор будуть продавати за ціною, яка складається там на момент його реалізації.

Ольга МАРЧУК.

Ан-140 підкоряє конкурентне небо

АНТК імені О. Антонова виграв у Ірані тендер на виробництво літака Ан-140, що його заплановано розпочати в Ісфахані навесні наступного року.

Угода з Тегераном передбачає щорічне поагрегатне складання в Ірані 12 літаків цивільної та військової модифікації. Про це повідомив російський ЗМІ поінформований представник української авіаційної промисловості. За його словами, всією в Ірані з комплексувальних, що надходять з України (серійне виробництво буде розгорнуто в Харкові), складатимуть до сотні літаків Ан-140.

Конфідентні джерела російських та українських ЗМІ повідомляють також про закупівлю Іраном 10 військово-транспортних літаків Ан-74Т-200 з укороченими елементами посадкою.

Люди, як птахи. Гуртуються

Створено асоціацію виробників та переробників рису «Український рис»

ЗНАЙОМИЙ науковець — китазнавець — розповів, що серед китаїців укоренилася звичка вітати одне одного не словами «Як поживаєш?», а фразою «Чи ли ви сьогодні риси». Це і не дивно, адже рис — хліб для двох третин населення землі.

Наша держава також належить до рисосіючих. Цю культуру вирощують в Одеській, Херсонській областях та Республіці Крим. Наступний рік з цього приводу подарує невеличкий ювілей: Крим відзначить 35-й сезон рисосіяння на півострові. Причому, середня урожайність культури за ці роки становить 52 центнери з гектара. Цьому показнику можуть позавидити навіть «рисові кити» світу.

Окремо варто сказати про якість українського рису. Вона на порядок вища за якість того, урожай якого збирають двічі-тричі на рік. Чому? Тут усе залежить від періоду стиглості. У нас він, хоч і найдовший, але завдяки йому підвищується якість зерна. Як зазначають спеціалісти, Україна сама майже в змозі забезпечити власні потреби в цій культурі. Варто тільки повернутися обличчям до гаузи, а не до іноземного виробника, що спостерігається в нас останнім часом. Делати частіше чиновників від Міністерства агропродури, немов музикантів під диригентську паличку, наперевбій твердять: «Вітчизняний рис нам не потрібний...». Як наслідок, посіви рису скорочуються. Тільки торік у Криму вони зменшилися на 15 відсотків, в Одеській області — на 21 відсоток, Херсонській — на 67. Водночас європейські країни збільшують власне виробництво рису.

У нас дехто з тих, хто приймає рішення, подивившись набабільшим народним депутатом України, головою Комітету Верховної Ради з питань АПК, земельних ресурсів та соціального роз-

витку села Анатолій Даниленко, не бачить далі свого поса. Так, рис вирощувати не просто, навіть важко. Це досить тендітна культура. Але за 60 відсотків першопосівного рису рентабельність гаузи майже сорокапроцентна. Необхідно підтримати вітчизняного рисовиробника та переробника і вкласти в таку ж коштів.

Інакше через 5-6 років на кримських землях доволу Сиваша не ростимуть навіть бур'яни (сьогодні тут налагоджено сівоозміну, і рисові поля через рік засівають іншими сільськогосподарськими культурами). Сіль знову підніметься на поверхню, і бататорична праця людей, яка відвоюєвали солоні землі, пропаде... А чи подумали противники вітчизняного рису про соціальні відшкодування майже 50 тисяч працівників гаузи... Запущання залишаються без відповіді. Сподіваємося, поки що.

Во рисівники держави вирішили об'єднати свої сили. Гуртом легше відстоювати права. За ініціативою Української академії наук національного прогресу (УАННП) та Кrasнопереконської райдержадміністрації було створено асоціацію «Український рис». На установчих зборах у Краснопереконську її головою обрано президента УАННП Олександра Оніпка.

Один із директорів КСП Херсонщини, виступаючи на зборах, навіть приклад із життя птахів. У його селі є кілька гнізд лелек. Розміщені вони далеченько одне від одного. Птахи рідко спілкуються. Але перед дорогою в теплі краї, підмітаючи голову, збираються вони до купи, формують журавлиний клин і вирушають у неелеті випробування. І люди, як птахи. Перед випробуваннями, небезпечно, далекою дорогою також гуртуються. Щоб перемогти тимчасові негаразди.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Краснопереконський район.
Республіка Крим.

І ПОДАТКИ МАЮТЬ БУТИ НОРМАЛЬНИМИ

датків чесно не платитимуть податки, повторю, в розумних межах, прийнятні, некоректні. Щодо цієї проблеми оглянемося на досвід Сполучених Штатів Америки. Загальновідомо, що в цій країні не вибірає, обгрунтована науково і перевірена десятиріччями податкова система. Зроблено все, щоб по-справжньому, а не в лукавих деклараціях, з різного калібру трибун, розвивати виробництво, підприємництво, захищати вітчизняного виробника. Водночас чудово поставлено контрольний апарат і ухиляння від сплати податку — для громадянська пляма, що фіксується в багатьох реєстрах. Не платити податок там вважається ганебним з точки зору громадської думки і небезпечним з точки зору кримінального покарання. В США громадянин, який платить великі податки, пишається цією обставиною: великі податки — доказ його заможності, працездатності, основний показник рейтингу в суспільстві. Все поставлено з голови на ноги: від багатого громадянина, багатий сім'ї — до багатого держави.

— У нас можуть заперечити, мовляв, у нас, українців, інша mentalність.

— Люди, які вважають mentalність громадянства України шкідливою, — або дурні, або негідники. Mentalність у нас нормальна. Якщо й казати про «іншу mentalність», то це саї робити стосовно держави та її чиновників.

Настав час відмовитися від mentalності держави ненормальної, порочної, прищепленої цивілізованим нормам відношення громадянства до держави, держави і підприємств.

Проте проблема тут глибша, ніж здається на перший погляд. Нормальна мен-

тальність існує, як ми бачимо, там, де прозорі процеси, що протікають у сфері оподаткування, де податкове законодавство стабільне (тобто, де держава не уловлюється громіздкими, який очікує на жертву за роком з палицею в руках). Mentalність платника податків нормальна там, де він має справу із сумлінням, компетентним, добре опалучуваним (і тому не хабарником) чиновником податкового відомства чи податкової поліції. А чиновник несумлінний, некомпетентний і погано опалучуваний (а тому — хабарник потенційний чи справжній) не зацікавлений у нормальному і стабільному податковому законодавстві. А коли корупційна mentalність чиновників досягає «хабарних вершин», будь-які спроби нормалізувати і стабілізувати податкове законодавство саботуються. При цьому ми чуємо просторікування про долю державного бюд-

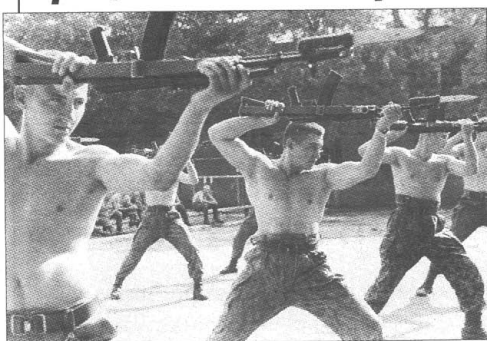
жету, про долю вітчизни, інтереси трудящих. Але ні держбюджету, ні вітчизни, ні трудящих нічого від цієї демагогії не отримують. І не отримають.

Треба наважитися на чесний і мужній вчинок. Необхідно, відмовившись від брудливої демагогії, усіма засобами провести нормальне податкове законодавство, зробити його стабільним. Тільки тоді ми зможемо викоринити корупцію. Лише тоді ми «чистими руками» отримаємо податки в державний і місцевий бюджети, кошти на соціальні програми, на пенсії, для компенсації обсягів державних вкладів громадян. І мій законопроект — практична спроба зробити перший крок на цьому тернистому шляху.

Інтерв'ю взяв
Ігор РОМАНЧЕНКО.

Армія

Краще менше, та краще!

Такого висновку дійшли військові комісаріати країни, мобілізуючи до доблесних лав Збройних сил України чергових новобранців. Потенційні воїни, на жаль, не можуть похвалитися своїм здоров'ям. Тому осінній призов до української армії буде обмежено.

Як заявив міністр оборони України Олександр Кузьмук, він готовий скоротити призов, але якісно його поліпшити. За його словами, буде збільшено терміни курсу «молодого бійця», щоб реабілітувати до нормального дистрибуції вагу більшість призовників. Такі реабілітаційні підрозділи для молодого пополнения є в «учебках» уже другий рік.

Як повідомив начальник центрального продовольчого управління ЗС України полковник Іван Сікунда, новобранцям надано поліпшене калорійне чотириразове харчування. До оздоровчого меню входять фрукти, овочі, молоко, хлібобулочні вироби. До речі, за даними соціологічних опитувань, проведених серед юнаків призовного віку, 3—5% новобранців (здебільшого з малозабезпечених сімей), у перспективі армійської служби приваблює повноцінне триразове казенне харчування. Симбіоз громадянського обов'язку і солдатської каші дає несподівані результати...

Ольга ВІТЕР.

Вогонь, артилеристи!

Підвищення професійної вишкілювачів артилеристів та обмін досвідом стали результатом триденних зборів керівного складу ракетних військ та артилерії Збройних сил України, що відбулися в одній із військових частин 32-го армійського корпусу у Криму. Крім занять із спеціальної і методичної підготовки, оперативно-так-

тичних «елетюнок», учасники заходу постріляли на Ангарському полігоні. Командувач ракетних військ та артилерії України генерал-лейтенант Іван Терещенко, який керував зборами, задовольнений підготовкою своїх підлеглих.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

Змішували спирт з брудною водою

Підліпний цех з виготовлення фальсифікованої горілки виявили працівники податкової поліції Київської області у селі Гореничах Кієво-Святошинського району.

Знайдено 10 тисяч пляшок так званої горілки, одну тону спирту, 24 тисячі порожніх пляшок, верстат для їх закупорювання. «Горілку» виготовляли найпримітивнішим способом, змішуючи спирт з водою, нерідко брудною. Триває розслідування.

Перепустка за кордон, або «Дублікат бесценного грузу»

ЦІ РЯДКИ Володимира Маяковського про «сервоні паспортів», виволокених ним у роки становлення молодого радянської республіки, цілком актуальні й сьогодні для українських громадян, змушених обмінювати свої закордонні паспорти. І ось чому.

Дублікат

Згідно з постановою Кабінету міністрів України «Про вилучення з обігу паспортів колишнього Союзу РСР, що їх використовують для поїздок за кордон», службові та цивільні закордонні документи старого зразка не дійсні з 1 січня 1998 року.

На 1 вересня більш як 800 тисяч громадян України отримали документи для виїзду за кордон нового зразка. Як повідомив начальник Управління паспортної реєстрації і міграційної роботи МВС України Володимир Шепель, порядок отримання «дубліката» залишається попереднім: анкета-заява, квитанція про сплату де-

жмита, три фотографії 35x45, внутрішній паспорт, а також закордонний паспорт старого зразка (що має).

Багато громадян, вилучених на собі нову спосіб ховання ВВВірами, зіткнулися з проблемою «наступності паспортів». Мовляв, засвідчили спочатку своє українське громадянство — отримай український внутрішній паспорт, а вже потім — закордонний. Можливо, службовці деяких відділів віз і реєстрації такою директивною вирішили прискорити процес «паспортизації» усієї країни. Проте такі ініціативи ну-ха суперечать чинному законодавству. Щоб стати шаленим володарем закордонних документів, треба мати бодай штамп про громадянство в «молюстастом і серпастром», якщо він ще не встиглі обміняти його.

«Бесценного»

Цей епітет багатьма отримувачами нових документів сприймається буквально. 85 гривень — такий офіційно встановлений розмір держмита за оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон. До цієї

Метеопрогноз від МО

Зима буде холодна. Можливі відклучення світла, газу та опалення

Схоже, знаменита солдатська «теплушка» видається цієї зими раєм для багатьох сімей військовослужбовців. Як повідомив начальник головного квартирно-експлуатаційного управління Мініборони Василь Литвиненко, цього року на підготовку військових містечок до зими відомство виділило 118,2 млн. гривень — удвічі менше, ніж торік. В результаті план з ремонту житлового фонду та котельень виконано на 61 відсоток. Особливо невтішний стан справ — у гарнізонах Агтемліська, Харцизка, Одеси, Котовська. Міністерство оборони заборгувало чималу суму за вже надані житлово-комунальні послуги (ли-

шень по Миколаївській області — 10 млн. гривень). В результаті цілі військові містечка, як, наприклад, в Болграді Одеської області, змушені жити в «польових» умовах — без світла та гарного водопостачання.

Львова частка армійського бюджету йде на харчування військовослужбовців, тож погашати комунальні борги нічим. Навіть паливо для котельень доводиться брати в борг. Як повідомив Василь Литвиненко, сьогоднішніх запасів вугілля в середньому вистачить на 67 діб, мазуру — на 84, дров — на 52.

Ганна РОМАНЦОВА.

Митниця

Щоб стати кадром, треба вчитися!

Митна служба дуже корисна для держави, особливо для її казни. Торік українська митниця поповнила бюджет на 1249 млн. грн. Цього року до державної «кишені» від охоронців «економічних воріт» України вже надійшло 1600 млн. грн.

Утім, чесно і професійно нести митну службу треба вчитися, вчитися і ще раз вчитися. У тих, хто вирішив зробити професійну кар'єру на вітчизняній митниці, з'явилася така

можливість. У Дніпропетровську відкрилася Академія митної служби України. Перших 134 слухачів стаціонару і 130 «заочників» привітав з початком навчального року голова Державної митної служби України Леонід Деркач.

На знімку Анатолія Красножона (ДІНАУ-Україном): ключ від нової митної альма-матер у руках в. о. ректора академії Петра Падуна.

Кримінал

Помер від тортур

У селі Ясній Поліні Миколаївського району провели в останню путь депутата райради Миколу Чечуя. За тиждень до смерті він склав повноваження голови тутешнього КСП. Вважаючи, очевидно, що на такий посади людина могла накопичити грошей, вночі до будівлі М. Чечуя, де він був удох з дружиною, увірвалася група злочинців і почали вимагати гроші. Порівняно невелика сума нападників не задовольнила — й вони застосували до господаря насильство. Від тортур Микола Степанович помер. Хто нападників вбив? На це запитання прagne знайти відповідь слідство.

Миколаївська область.

Георгій ВОРОТНОК.

«Чорний діамант» для білих людей

ЩОйно до редакції за-
телефонував один чоловік — цілком зрілого віку, корінний киянин, до ринкових відносин готовий змалку і на «польові» ніколи не попадався. Отже, лохом його ніяк не називає, а історія, яку він розповів, — черговий урок не лише для лохів.

Отже, в нього є «форд». І йому запропонували роботу, куди приймають лише власників іномарок: мовляв, беремо ми «білих людей», а не кого погало. Така пропозиція підкупила нашого киянина солідністю, і він гордо згодився. Півтора місяця працював з восьмою ранку до восьмої вечора (вихідний — один, бензин — власний) — їздив містом і збирав заповідання на розміщення реклами у рекламній агенції «Чорний діамант». Окрім нього, авділа було ще двоє. Аванс вони одержали, але з получкою місяця півтора щось затягувалось. А на тім тиждень, прийшовши одного ранку на роботу, застав агенцію порожньою. Точніше, там було повно міліції. А директор «Чорного діаманта», його заступник, бухгалтер і секретарка зникли, і з'ясувалося, що таких людей на світі не існує. За скромними підрахунками, вони набрали замішаних десь на сто тисяч доларів, а мій співрозмовник втратив доларів чотириста. Вітм, телефонував на радичим голосом: і сам цілий, і машина ціла! Справді, могло бути й гірше...

Іван ГУЛЯЙ.

розглядають протягом не більш як трьох місяців, у порядку живої черги, без звідків і підарунків... Цей термін коливається в різних районах: у центральних — черги більші, у «спальних» — менші. Та загалом наші ВВВРи на паспортах так набрали руки і ручки, що видають їх протягом місяця.

«Груза»

«ЦУ» Кабінету міністрів про обмін закордонних паспортів передусім ударили по представниках економічного туризму. Саме вони частіше від інших їзять просторами близького і далекого зарубіжжя. Такі «службові» від'їзди генують багато українських сімей. Саме «новинковий» бізнесмени сьогодні становлять основний кістяк черги у ВВВРі. Утім, на заперечення представників МВС України, всіх бажаючих отримати нові прозні документи буде задоволено. Для цього є всі передумови: достатня кількість бланків, налагоджено роботу відділів віз і реєстрації, підвищився рівень свідомості (або особисті зацікавленості) громадян.

Отже, ВВВР пропонує, обіцяє, гарантує: кожному бажаною до нового року — новий закордонний паспорт! І передавайте привіт Санта Клаусу.

Ольга ВАУЛІНА.

Тамара МОЛІНА, «Голос України» (з Ашгабату)

Зустріч відбудеться найближчим часом

Як один з пріоритетних напрямів своєї зовнішньої політики Туркменістан розглядав і продовжує розглядати взаємовигідне співробітництво з Україною. Для України Туркменістан — один із провідних торгово-економічних партнерів.

Тим більше, як це неодноразово підкреслювали лідери обох держав, що між Туркменістаном та Україною немає жодних розбіжностей з політичних та економічних питань, а досвід багаторічної дружби і співробітництва — надійна основа для зміцнення туркмено-українських відносин.

Сьогодні напрацьовано цілий пакет двосторонніх документів. Вони охоп-

люють основні напрями співробітництва і створюють правове поле, котре дозволяє розвивати це співробітництво в широких масштабах. У перелік візитів Президента України Леоніда Кучми до Туркменістану у вересні в Ашгабаті перебувала урядова робоча група з підготовки цього візиту. Її очолював голова правління Комітету нафтової, газової та нафтопереробної промисловості України Михайло Ковалко.

Під час міжурядових переговорів було підготовлено майже півтора десятка угод, покликаних значно розширити правову базу туркмено-українських відносин. Одна з головних — угода

про поставку туркменсько-го природного газу до України. Основні напрями взаємовигідного партнерства відобразить Декларація про розвиток подальшого співробітництва. Планують також підписати Консульську конвенцію.

Як відомо, зустріч лідерів двох держав не змогла відбутися в заплановані вересневі дні. Причина — хвороба Президента Ніязова. Але про те, яку увагу приділяє цій зустрічі лідер Туркменістану, свідчить один факт. Повернувшись із Мюнхена (після надскладної операції на серці не пройшло і трьох тижнів), С.Ніязов у розмові з представниками дипломатично-

го корпусу, що зустрічали його в ашгабатському аеропорту, звертаючись до Надзвичайного і Повноваженого Посла України, завіряв, що найближчим часом зустрінесться з Л. Кучмою.

Президент Туркменістану направив українському лідеру послання, в якому поздоровив його з наближенням п'ятої річниці підписання Договору про дружбу і співробітництво між Туркменістаном та Україною.

«Цей документ, — говорить в посланні, — спрямований на дальню перспективу, є визначальним у відносинах між нашими братніми державами і народами».

Хроніка. Факти. Події

Токіо

Сім разів подумай, один — признач

Японський прем'єр-міністр Ріютаро Хашимото залишився без більшості своїх прихильників, необережно призначивши до складу оновленого кабінету колишнього засудженого у справі «Локхайд» про корупцію у вищих ешелонах влади. Як показало опитування громадської думки, що його провела газета «Майніті», кількість тих, хто «відвернувся» від глави уряду, за місяць підскакала одразу на 20 відсотків і становить 42 відсотки, а в таборі його прихильників залишилися лише 33 відсотки виборців.

Вашингтон

Прийняття бюджету затримується

Більшість голосів палата представників конгресу США схвалила резолюцію про тимчасове фінансування федеральних органів виконавчої влади на період до 23 жовтня. До цього часу, як сподіваються американські законодавці, буде прийнято новий федеральний бюджет країни на 1998 фінансовий рік, який розпочинається 1 жовтня. На даний час конгрес схвалив лише 3 із 13 обов'язкових бюджетних законопроектів.

Пномпень

Війська уряду готуються до штурму

В Камбоджі, в районі населеного пункту Самлот, на заході країни, поблизу кордону з Таїландом, збираються урядові війська для штурму цієї опорної бази «червоних кхмерів» і роялістів. Підтягнуто бронетехніку й артилерію. Дві тисячі повстанців, які утримують Самлот, відгородили себе міними полями.

Тель-Авів

Перерва закінчилася

Представники ізраїльського та палестинського керівництва домовилися поновити переговори після північної перерви. Згідно з досягнутою домовленістю, переговори провадитимуться під егідою Сполучених Штатів.

Тирана

Комуністів виправдано

Касаційний суд албанської столиці виправдав 32 колишніх високопоставлених функціонерів комуністичного режиму в Албанії, яких раніше було засуджено на тривалі терміни ув'язнення. У серпні минулого року цих керівників, 13 із яких раніше входили до складу політичного комітету (керівництва) Албанської партії праці, було засуджено на терміни від 15 років до довічного ув'язнення, за звинуваченнями їх у геноциді й злочинах проти людства.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних агентств.

Павло АНГЕЛУЦА, «Голос України» (з Брізбана)

Нелегко бути фермером. Навіть в Австралії

ФЕДЕРАЛЬНИЙ уряд Австралії надає 518 млн. австралійських доларів на наступні чотири роки на допомогу сільському господарству Австралії.

Засуха на великій частині країни (у деяких районах — сім років поспіль) та несприятливі ціни на біржі призвели до того, що, згідно з твердженням міністра первинних промисловостей Австралії Джона Андерсона, справи лише 20% австралійських фермерів ідуть угору, 60% більш-менш тримаються, а 20% — скочуються униз, незважаючи на те, що в Австралії за останню чверть століття відбулося зрос-

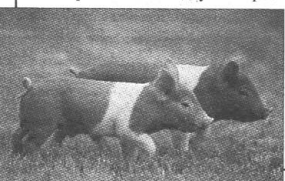
тання виробництва сільськогосподарської продукції у півтора разу. Світові ціни на традиційні австралійські продукти — пшеницю, яловичину та вовну — лишаються низькими протягом декількох років. Є свої проблеми й у селян, що вирощують цукрову тростину та городину. Тільки молочні ферми та молокозаводи стабільно мають прибутковий бізнес. Деякі ферми просто занедали малі, щоб бути життєздатними. Фермери старіють (середній вік фермера — 57 років), рівень освіти більшості з них недостатній (лише 10% фермерів-чоловіків мають вищу освіту). Загальний борг австралійських фермерів постійно зростає і становить нині 17,9 млрд. доларів. Половина цієї суми є позикою, наданою банками для придбання фермерами землі.

Австралія — одна з найбільш урбанізованих країн світу. Тільки 10% населення проживає у сільській місцевості. Загалом у Австралії налічується 115 368 фермерських господарств. Прогнозують, що цього року ціна експорту

сільськогосподарської продукції становитиме 21 млрд. австралійських доларів, тобто 28% від усіх експортних надходжень Австралії.

Більшість австралійських фермерів притаманна психологія «аграрного фундаменталізму». Вони вважають себе хребтом нації і вірять, що ведуть найкращий спосіб життя, готові працювати дуже тяжко і лишатися на своїй землі «до кінця».

Новими заходами уряду передбачено податкові знижки, спрощено процес передавання господарства дітям та отримання пенсії по старості. Нині розробляють рекомендації щодо правильного господарювання, з основ маркетингу та оцінки життєздатності фермерських господарств і можливості альтернативного працевлаштування фермерам-невдахам. Таким чином консервативний уряд намагається поліпшити ефективність використання ґрунтів та заручитися як більшою підтримкою аграріїв, які традиційно є прибічниками консерваторів.

«Міністр» пожартував? Прокуратура жартів не розуміє

Військова прокуратура міста Паданья на північному сході Італії почала розслідування в зв'язку з тужною заявою «міністра оборони» неіснуючої «республіки Паданья» Паоло Бампо про те, що сепаратисти з «Ліги Півночі», які виступають за відокремлення від Італії її північних областей, почали підготовку власних збройних сил. Поки не йдеться про

порушення кримінальної справи і нікому ще не пред'явлено звинувачення, роз'яснені представник прокуратури. Нині йде «розслідування, аби одержати достовірну інформацію щодо того, чи існують якісь «генерали», котрі, згідно із твердженням Бампо, керують підготовкою «паданійської армії».

Про готовність підключитися до розсліду-

вання скандальної заяви Бампо оголосив і військовий прокурор Рима Антоніо Інтелзанно. Такі виступи карують в Італії довічним тюремним ув'язненням.

Представники «Ліги Півночі», проте, зараз прагнуть зробити все можливе, щоб звести до мінімуму скандальні наслідки висловлювань Бампо. Вони тверять, що «паданійського мі-

ністра оборони» неправдиво зрозуміли, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Армен ХАНБАВЯН, «Голос України» (з Єревана)

У Вірменії більше немає об'єднаної опозиції

УРІЧНИЦЮ стільки відомих подій, коли незадоволені офіційними підсумками президентських виборів опозиція спробувала взяти штурмом парламент, з'ясувалося, що опозиційний блок наказав довго жити.

Про це на своїй прес-конференції заявив колишній лідер об'єднаної опозиції, голова партії Національно-демократичний союз Вагген Манукян. Проте це повідомлення мало кого здивувало, розбіжності у поглядах між колишніми союзниками виникли давно — майже відразу після виборів, коли деякі з керівників опозиційних партій засудили факт насильства над парламентом. У будь-якому випадку події річної давнини в Єревані негативно позначи-

лися на демократичному іміджі Вірменії. Практично було втрачено найважливіший козир, яким вірменська дипломатія апелювала на переговорах з Нагірного Карабаху в рамках ОБСЄ.

Позиція міжнародного співтовариства похорсткішала і на Лісабонському саміті ОБСЄ в грудні минулого року: лише двоє вірменської делегації завадили прийняття вкрай невигідної для Вірменії та Карабаху статті в остаточній редакції.

Основна партія опозиційного блоку «Дашнакцутюн», керівництво якої історично перебуває за кордоном, жажнула скоєному. Багато рядових членів партії стали звинувачувати її керівників у тому, що заради сьогоденної політичної вигоди вони ставлять під загрозу загальнонаціональні інтереси. Свої висновки

зробив і офіційний Єреван, оголосивши про початок діалогу з опозицією, і лише партія Ваггена Манукяна відмовилася прийняти просятану владу року.

Сьогодні можна говорити про те, що діалог між вірменською владою та забороненою партією «Дашнакцутюн» триває доволі успішно. В усьому разі відкрито говорити про можливість швидкої легалізації діяльності цієї партії у Вірменії. Сам президент Левон Тер-Петросян днями доволі високо оцінив діяльність закордонного вірменського лобі. Адже відомо, що вірменсько діаспору майже стовідсотково контролює «Дашнакцутюн».

Природно, за цих умов лідер колишньої об'єднаної опозиції Манукян, як і раніше, залишається на найнепримирніших позиціях, і вже не може про-

довжувати свій «роман» з національними соціалістами-дашнаками.

Манукян, як і колись, закликає до бойкоту роботи парламенту, твердить, що опозиція має активізувати свою участь у політичному житті країни. Однак за обставин, що склалися, така позиція може дорого обійтися колишньому конкурентові Тер-Петросяну в боротьбі за президентську посаду. Народ чекав від опозиції конструктивного співробітництва з владою, оскільки бачить у цьому гарантію відновлення національної єдності й успіху в дебатах навколо Нагірного Карабаху. Тому позицію, що зайняла національні демократи, багато місцевих оглядачів вважають великою тактичною помилкою. Оголошення про розпуск опозиційного союзу, пан Манукян ризикує залишитися в політичній самоті.

Конкурентна політика в тині і світлі реформ

П'ять років тому Олександра Заваду було призначено головою Антимонопольного комітету України. Ця стаття — своєрідний звіт голови комітету, його роздуми та спостереження.

МИНУЛО вже достатньо часу з того дня, коли в нашій державі конкуренція зійшла зі сторінок політико-економічних видань спочатку у політичні програми, потім у закони і, нарешті, стала буденним питанням життя підприємств.

Тлумачний словник визначає поняття «конкуренція» як змагання, боротьба за досягнення найбільших переваг. Аналогічний зміст вкладає у нього і Закон «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності». Втім, один із законів діалектики саме і полягає в єдності та боротьбі протилежностей.

Отже, якщо ми хочемо йти в ногу з усім людством і не збитися зовсім на манівці, маємо не тільки поважати об'єктивні закони суспільного розвитку, а й навчитися їх використовувати на користь усього суспільства, а не окремих його прошарків, класів, груп, кланів тощо.

Ось у цьому, а саме у невмінні користуватися звичними для більш розвинених країн економічними інструментами, на мій погляд, і криються причини багатьох наших невдач.

Без метушні й галасу

Непомітно для широкого загалу, без метушні й галасу сформувалися структурні підрівни (конкурентне середовище) нової економіки у переважній більшості галузей народного господарства.

І сталося це не за помахом чарівної палички, в одну ніч, а в результаті праці багатьох державних структур з усіх гілок влади.

Не маю жодних намірів перебільшувати роль Антимонопольного комітету: без сотень законів, прийнятих Верховною Радою і підписаних Президентом, без указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, внеску арбітражних судів вивести економічних суб'єктів з режиму очікування вказівки згорі і переорієнтувати їх на потреби споживача не вдалося б. Але применшувати внесок нашої комітету теж не варто: ініційовано і розроблено правотворчу базу конкурентної політики, інституційний механізм її реалізації, не допущено перетворення більш як тисячі державних монополій на приватні у процесі приватизації; вжито понад тисячу різних заходів, спрямованих на демонаполізацію економіки, що забезпечило появу на ринках майже 5 000 нових господарчих суб'єктів тощо.

Але ж, скаже читач, чи не забагато оптимізму? Чому ж тоді живемо так погано? І доки будемо терпіти, скажімо, газових монополістів?

Найлегше відповісти на останнє запитання, бо маємо тут справу передовсім не з проблемою монополізму (сьогодні він панує на цьому ринку в усьому світі, окрім, хіба що США і частково Великобританії, які до того ж сповна забезпечені газом власного виробництва), а насамперед з браком професіоналізму тих, хто відповідає свого часу за газозову галузь.

Маючи тут повну монополію ще кілька років тому, держава, крім збитків і боргів, нічого за відпущеним газ не отримувала.

Де ще в світі знайдете такого монополіста? Між іншим, Європа до кінця цього року планує тільки розробити підходи до лібералізації газового ринку за принципом вільного доступу до труби з тис, що далі за наступне десятиріччя поступово, крок за кроком спочатку сформувати правову базу, а потім впровадити конкурентні відносини.

Як це далеко від того, що зробили ми: до одного державного монополіста додали ще вісім приватних, залишивши за бортом кілька сотень претендентів, чим і створили величезну напруженість у суспільстві. Причому залишити підприємств один на один з цими монополістами, не створивши добре відомий не тільки у світі, а й у нас (електроенергетика) механізм їх державного регулювання, дозво-

лити цим монополістам захопити значну владу на суміжних ринках (металу, продукції хімічного виробництва тощо). Масована кампанія у засобах масової інформації мало не переконала суспільство в тому, що проблема в монополізації, а не в професіоналізмі та інтересах. Але ситуація змінилася на краще: прийнято указ Президента України, яким закладено основи реформування газового ринку цивілізованим способом, які і інших галузей у сфері природних монополій, Кабінет міністрів України затвердив порядок газопостачання на 1998 рік, скасувавши сумозв'язний територіальний принцип.

Що ж це за результати демонаполізації, то вони помітні там, де вона супроводжується появою на підприємстві ефективного власника, який добає про майбутнє виробництво, а не про черговий котедж для чергового неослабленого ще родина. До речі, такі підприємства виявилися не по зубам і газовим монополістам.

Звичайно, не тільки на газовому ринку залишилися це проблеми монополізму. Уряд на 1996–1998 роки визначив завдання: здійснити демонаполізацію 150 монополістичних утворень. Принагідно слід зауважити, що на кінець минулого року (3 жовтня, коли було затверджено програму діяльності уряду) це завдання вже було наполовину виконано.

З великими труднощами, але тоді конкуренція шлях на ринок автомобільних перевезень у населених пунктах. На етапі експерименту перебував у Харківській області програма надання на конкурсних засадах права надавати послуги з експлуатації житлового фонду.

У червні цього року на засіданні Міжвідомчої комісії з питань демонаполізації економіки (МКДЕ) розглянуто стан підготовки програм реструктуризації об'єднання «Укрпошта», яке готується в результаті цього до роботи в умовах конкуренції на ринку доставки пенсій. На сьогодні монополіє становить «Укрпошта» на цьому ринку закріплено статтею 11 Закону України «Про зв'язок», і Верховна Рада кілька разів відмовлялася скасувати цю монополію, побоюючись негативних наслідків для державної пошти, яка поки що більше половини своїх доходів отримує саме від доставки пенсій. Але ж щоб утримувати пошту за рахунок пенсіонерів негуманно.

На ІІ спів'язку цього року МКДЕ запланувала розглянути хід підготовки програм реструктуризації «Укрзалізниця», де нагромадилися значно складніші проблеми. Незвичайні процеси відбуваються в елеваторній та зернопереробній галузях. З одного боку, урядом створено єдину монополію систему — державну компанію «Хліб України». З другого — на місцях за поглядом Антимонопольного комітету створено юридичні особи на базі окремих елеваторів, що зруйнувало регіональну монополію ко-

лишніх обласних виробничих об'єднань. Отже, є реальна можливість у процесі приватизації завершити демонаполізацію в галузі, зберігши, за потреби, компанію «Хліб України» у складі частин підприємств, які в сукупності не займатимуть монопоногольного становища, а решту — приватизувати як окремі об'єкти.

Звернувшись створення конкурентного оптового ринку електроенергії. Нещодавно рішенням уряду було скасовано адресні і давальницькі схеми, поки що крім операцій з постачанням палива.

Готуються рішення щодо розширення ринкових, конкурсних заходів у розміщенні державного замовлення, передовсім у сфері АПК.

Захист конкуренції як форма диктатури... споживача?

Оскільки демонаполізація, як масове явище, відходить в історію, і на рунах колишніх монополій постають молоді суб'єкти нових конкурентних відносин, на перший план поступово виступає проблема захисту цих відносин, як це передбачено статтею 42 Конституції України.

Між іншим, не випадково головною метою діяльності Антимонопольного комітету є захист саме конкуренції, а не осіб, які беруть у ній участь: виробників, покупців, продавців — юридичних осіб чи споживачів-громадян. Тому теза, винесена у заголовок цього розділу, має сенс сьогодні — на період відновлення права споживачів, здійснюючи щоденний вибір потрібного їм товару, фактично керувати економікою замість Держпалати.

Отже, якщо на ринку є конкуренція, не обмежена монополіями ми діями чи не спотворюємо недобросовісними діями, то підстав для втручання нашої комітету немає. Як же насправді об'єктивні критерії оцінки діяльності Антимонопольного комітету у сфері захисту конкуренції? Найпростіша відповідь — кількісні показники, зокрема, кількість розглянутих заяв, справ про порушення антимонопольного законодавства та про економічну концентрацію, примінені порушень, стягнених штрафів за незаконно отримані прибутки тощо.

За цими показниками діяльність комітету порівняно з антимонопольними відомствами інших країн виділяється не гіршою, а за окремими показниками значно їх випереджає.

Кількість примієнених порушень становила в Україні 1996 року 1 032 одиниці, що в середньому значно перевищує відповідний показник у таких країнах, як Польща, Італія, Франція.

Загальний фінансовий результат діяльності комітету за 1996 рік

втрчі перевищив витрати з бюджету держави на його утримання.

Той мурує, той руйнує...

Конкуренція, незважаючи на розроблену вже систему її захисту, постійно піддається різноманітним загрозам. До того ж за своєю природою це надзвичайно крихка річ: у жодній країні підприємство не подобається існувати в умовах постійного ризику того, що конкуренти обійдуть його у боротьбі за споживача.

Але у нас форми боротьби з конкуренцією набули особливих ознак.

По-перше, що боротьбу дуже часто очолюють представники державних органів.

По-друге, боротьба з конкуренцією виправдовується благородними намірами — врятувати підприємство, галузь, державу. Безперечно, Антимонопольний комітет не може бути байдужим до розв'язання таких проблем. Але така допомога мають надавати на заохоченні підстав.

По-третє, кризз боротьбу з конкуренцією проглядає зацікавлена конкретної посадової особи у діяльності того чи іншого підприємства.

За ці роки органи комітету припинили майже три сотні порушень антимонопольного законодавства у вигляді дискримінації підприємств органами влади і управління, розглянули більш як 3 000 проєктів рішень центральних та місцевих органів виконавчої влади, до третини з яких введено зауваження і пропозиції, що усувають спроби дискримінації. Загалом припинено або не допущено прийняття кількох тисяч дискримінаційних норм.

А скільки дискримінаційних заходів не було навіть подано на папір з огляду на відсутність перспективи погодження з органами Антимонопольного комітету.

Діпазон примієнених та не допущених дискримінаційних дій надзвичайно широкий. Серед них: встановлення істотно (надавши втричі) завищених ціл для недержавних підприємств, а отже, і для малого бізнесу, на послуги з водопостачання, встановлення телефону, послуги елеваторів тощо; заборона вивезення товарів за межі району, області; надання пільг, неконкретне розміщення державного та регіонального замовлень...

І все ж знову і знову до нас звертаються підприємці по захист, ідуть відчайдушні листи в усі інстанції.

Не зупиняє порушників те, що і стаття 42 Конституції України забороняє неправомірні обмеження конкуренції, визначеної, наприклад, обов'язком держави захищати її.

Масовість явища свідчить про те, що тільки завдяки комплексним заходам його можна буде остаточно викоринити. Тут і створення адміністративних судів, як за спрощеною і прискореною процедурою змогли б упоратися із сотнями тисяч дрібних і великих «бюрократичних палиць» у колесах підприємництва, які не підпадають під дію антимонопольного законодавства, і подальша політична структурізація суспільства, становлення цивілізованої опозиції, зміцнення четвертої влади (засобів масової інформації), достатній рівень матеріального забезпечення державних службовців.

Нещодавно з ініціати Антимонопольного комітету Міжвідомча комісія з питань демонаполізації економіки розглянула результати аналізу адміністративних бар'єрів вступу на ринки, зроблений міністерствами, відомствами, обласними державадміністраціями на виконання програм діяльності Кабінету міністрів України. У прийнятному рішенні, зокрема, керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади попереджено про можливу дисциплінарну відповідальність за дискри-

мінаційні (стосовно підприємств) дії аж до звільнення із посади.

Але все це заходи, здійснювані державою. А потрібно, щоб і самі підприємці активніше захищали свої права на діяльність у рівних умовах конкуренції, без протекціонізму і нецивілізованих форм.

Не можна обминути питання антиконкурентних положень, що містяться у рішеннях вищих органів влади, на яких стаття 6 Закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» не поширюється: надто багато тут спекуляцій і голосливих звинувачень на адресу Антимонопольного комітету, зокрема у бездіяльності.

Це питання у правовому плані регулюється нім нормою статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», де передбачено повноваження комітету вносити державним органам рекомендації щодо розвитку конкуренції і підприємництва.

І наш комітет сповна використовує ці повноваження. З початку діяльності комітету розглянуто більш як чотири тисячі проєктів законів, рішень Президента України та Кабінету міністрів України. За напояганням комітету з цих проєктів усунуто тисячі дискримінаційних положень і, навпаки, внесено положення, які сприяють конкуренції.

А втручання у роботу вищих органів влади було б з боку комітету незаконно і безпідставно. У кожного органу є свої повноваження і своя міра відповідальності.

Світла тінь реформ на конкурентній політиці

Навіть найзатятіші реформатори попередніх років з острахом, а інколи і з недовірою, долучалися до розв'язання проблем конкурентної політики. Відповідний розділ до економічної програми потрапляв, як правило, в останню чергу після неодноразових напоягання Антимонопольного комітету.

Та й проблеми створення умов роботи органів Антимонопольного комітету вирішували в останню чергу або не вирішували зовсім. І сьогодні ці проблеми загострилися до краю: з жалем (цікаві ж перспективи робота!) масово звільняються кращі фахівці, ідучи не тільки в комерційні структури, а й в інші контрольні державні органи, для яких уже створено пільгові умови щодо рівня оплати праці.

Та все ж і для оптимізму є місце. Оновлено склад уряду, прийшли нові люди, для яких конкуренція — не іноземне слово з підручника, а зрозумілий і зручний інструмент для державного регулювання багатьох економічних проблем. Проводяться ближче до прийняття нові законопроєкти: «Про природні монополії» — пройшов друге читання у Верховній Раді України і готується до третього, «Про захист економічної конкуренції» (нова редакція основного антимонопольного закону) — внесений урядом до Верховної Ради України.

Успішно пройшла міжнародна конференція, на якій було розглянуто основні світові тенденції розвитку конкурентного законодавства і у світлі цього — проєкт нового українського закону.

Міжвідомча комісія з питань демонаполізації економіки не забувала обертів у роботі, а навпаки, на-
рощує їх.

***

У цій статті показано лише окремі штрихи складного багаторівневого процесу лікування нашої економіки від хронічної хвороби монополізму, яке, хоч і не так швидко, як то хотілося б, наближається до завершення.

Олександр ЗАВАДА,
голова Антимонопольного комітету України.

Інформація про випуск акцій третьої емісії відкритого акціонерного товариства «Київська міжнародна фондова біржа»

1. Характеристика емітента

1.1. Фірмова назва: відкрите акціонерне товариство «Київська міжнародна фондова біржа» (далі — БАТ «КМФБ»).

1.2. Місцезаходження: Україна, Київ, вул. Кропивницького, 1.

1.3. БАТ «КМФБ» створено згідно з рішенням загальних зборів засновників 22 жовтня 1993 р.; зареєстровано постановою Кабінету міністрів України № 341 від 15 травня 1995 р. та Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (свідчення № 3 від 3 липня 1997 р.).

1.4. Предметом діяльності БАТ «КМФБ» є зосередження попиту і пропозицій на цінні папери, сприяння формуванню їх біржового курсу, забезпечення функціонування організованого фондового ринку.

1.5. Загальний обсяг статутного фонду на 16.09.97 р. — 107260 гривень. Статутний фонд сплачено в повному обсязі.

1.6. Чисельність службовців на 1.09.97 р. — 5 чоловік.

1.7. Загальне керівництво біржою здійснює Біржова рада на чолі з:

в. о. президента — Празьким Михайлом Володимировичем, освіта вища економічна, кандидат технічних наук, виробничий стаж — 14 років;

віце-президентом — Квятковським Ігорем Васильовичем, освіта вища, інженер, виробничий стаж — 16 років.

Керівні посадові особи:

головний керуючий — Хоменко Володимир Михайлович, освіта вища, інженер, виробничий стаж — 28 років;

головний бухгалтер — Габович Тетяна Абрамівна, освіта вища, інженер, виробничий стаж — 18 років.

2. Опис ділової діяльності

2.1. На біржі з грудня 1995 р. проводяться торги у відділенні вторинних торгів цінними паперами, а з листопада 1996 р. — первинний продаж державних паперів акцій підприємств, що приватизуються.

За всім місяців поточного року проведено 28 аукціонних торгів, за підсумками яких укладено 27 угод на суму 765793 грн. 25 коп.

На 1.09.97 р. зареєстровано 28 брокерських контор.

2.2. Фінансові показники:

Розділ балансу	Значення, грн. на 01.01.97 р. на 01.07.97 р.
АКТИВ	165181 220307
Основні фонди	32594 29420
Залиски та витрати	96096 185601
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	36491 5286
ПАСИВ	165181 220307
Державні власні та добавлені до них кошти, з них:	108260 108260
— статутний фонд	1030 1030
— розрахунки з учасниками	106230 106230
— емісійний дохід	1000 1000
Розрахунки та інші пасиви	56921 112047
Фінансові результати	на 1.01.97 р. на 01.07.97 р.
— балансовий прибуток (грн.)	0 16
— балансовий збиток (грн.)	— —

3. Дані про емісію цінних паперів

3.1. Рішення про третю емісію прийнято на загальних зборах акціонерів 11 вересня 1997 р. (протокол № 3).

3.2. Емісія здійснюється для досягнення встановленого Законом «Про цінні папери та фондову біржу» мінімального розміру статутного фонду. Залучені від емісії фінансові ресурси будуть використані для організаційного забезпечення біржової торгівлі та технічного оснащення біржі — придбання інформаційного табло та програмного забезпечення клірингу (орієнтована вартість 63000 грн.).

3.3. Запланований обсяг емісії — 63000 (шістдесят три тисячі) гривень.

3.4. Вид і категорія цінних паперів: прості іменні акції в безпаперовій формі.

Акція надає право голосу під час вирішення питань на зборах акціонерів, право на частку майна в разі ліквідації товариства.

Акціонери мають пріоритетне право на придбання акцій нової емісії.

Пакет акцій кількістю 200 штук дає його власнику право на володіння «брокерським місцем» на біржі.

Пільги засновникам не передбачені.

3.5. Випускається 6300 штук акцій номінальною вартістю 10 грн. кожна на загальну суму 63000 грн.

3.6. Акції третьої емісії мають серію III-KM з № 0001 до № 6300.

3.7. Місце продажу акцій: Україна, Київ, 6. Лесі Українки, 34, офіс 312; тел. 295-61-25, т/ф 295-91-08.

3.8. Початок продажу акцій — 11 жовтня 1997 р., припинення продажу — 21 жовтня 1997 р.

3.9. Курсовою вартістю акцій та засоби оплати визначають за домовленістю.

3.10. Розміщення акцій емітент здійснює особисто.

3.11. У разі перевищення переддлати акцій розміру запланованої емісії рішення про прийняття або відхилення зайвої переддлати приймають загальні збори акціонерів згідно з ст. 30 Закону України «Про господарські товариства».

У разі недосадження рівня запланованої переддлати сплачений статутний фонд збільшується на фактичний обсяг переддлати.

3.12. Дивіденди по акціях не нараховуються.

4. Відомості про попередні випуски цінних паперів

4.1. Було проведено:

— першу емісію акцій номінальною вартістю 10 грн. на загальну суму 1030 грн. Всі акції першої емісії — прості іменні. Емісія зареєстрована Міністерством фінансів України 9 жовтня 1995 р. за № 416/1/95;

— другу емісію акцій номінальною вартістю 10 грн. на загальну суму 106230 грн. Всі акції другої емісії — прості іменні. Емісія зареєстрована Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 14 серпня 1997 р. за № 677/1/97.

4.2. Вартість усіх акцій першої та другої емісії сплачена акціонерами повністю.

4.3. Керівні працівники БАТ «КМФБ» не володіють акціями біржі.

4.4. Можливі чинники ризику в діловій діяльності емітента:

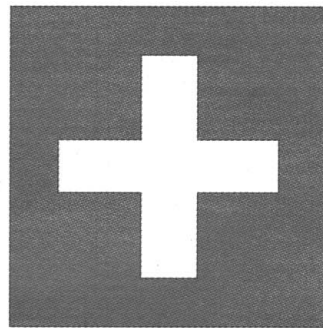
— недосконалість законодавства щодо розвитку фондового ринку;

— непослідовність рішень державних органів щодо приватизації;

— макроекономічна нестабільність у державі за умов економічної реформи.

Головний керуючий КМФБ В. ХОМЕНКО.

«SWS Finance S.A.» ФИНАНСОВАЯ КОМПАНИЯ

ОКАЗЫВАЕТ СОДЕЙСТВИЕ В СПОКУЧЕНИИ

КРЕДИТОВ

Очень быстро, под минимальный процент.

Без залога и лишних вопросов

ПОЗВОНИТЕ К НАМ, МЫ ГОВОРИМ ПО-РУССКИ.

Тел./факс в Швейцарии: +4122-738-01-61 (многоканальный)

Адрес: 4 Place de Chambes, CH-1292 Geneva, Switzerland.

Арбітражним судом Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/168 про визнання банкрутом Приватного виробничо-торгового підприємства «Лігас» (м. Львів, вул. Ніжинська, 5, р/р 1468950 у Заліщицькому відділенні ПІБ України, Львівське регіональне управління).

Арбітражним судом Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/167 щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «Мономах» про визнання даної юридичної особи банкрутом (м. Львів, вул. Хуторівська, 24, р/р 1467416 «Приватбанк», Західне головне регіональне управління м. Львова).

The British Council

BRITISH GOVERNMENT CHEVENING SCHOLARSHIPS: COMPETITION FOR ENTRY TO BRITISH UNIVERSITIES AND RESEARCH INSTITUTIONS IN AUTUMN 1998

The British Government's Chevening Scholarships Programme, administered by the British Council, provides the opportunity to undertake postgraduate study or research in Britain, for between three months and one year. The Scholarships cover academic fees, living allowances and one return journey from UK to the UK.

The British Government will offer up to ten Scholarships for the academic year 1998/99, in the following subject areas:

International Law	International Relations	Media Studies
- legal institutions	- conflict resolution	- journalism
- criminal justice	- minority issues	- broadcasting
- international environmental law	- human rights	
	- multi-local organisations	
Economic Policy & Reform	Public Administration	Publishing
- applied economics	- civil service administration	
- banking	- regional development	Police Studies
- business studies		
- taxation	Social Policy & Services	Politics
- insurance		

Successful candidates will:

be outstanding in their field
have excellent written and spoken English
be aged between 25 and 40 (approximately)
already have a first degree ("diploma")
be citizens of Ukraine

Initial selection will be by open competition based on completed application forms. Short listed candidates will be invited for interview in Kyiv in January 1998. Selected candidates will have to pass an English test before their awards are confirmed.

Application forms can be obtained from the British Information Centre at the British Council, 91 Bezarshcha Ploshcha, Kyiv 252 004 (telephone Kyiv 294 5518/28/78), or from any of the British Council's regional centres in Lviv, Kharkiv, Odessa and Donetsk. Their addresses can be obtained from the British Information Centre in Kyiv (email: info@bc.kiev.ua)

The closing date for receipt of completed application forms at the British Council in Kyiv is Friday 28 November 1997. Candidates will be informed if they are being invited to an interview by Friday 9 January 1998.

Application forms and other documents submitted to the British Council will not be returned to candidates.

До відома громадськості

Закрите акціонерне товариство «Продуголь» звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електроенергії на території України.

Поштова адреса: 323000, Дніпропетровська обл. м. Павлоград, вул. К. Маркса, 63/58, т/ф (05672) 6-23-15

Філія: 284019, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 67/401, т/ф (03422) 6-09-17.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/611 про банкрутство ТзОВ «Юлія» (292610, Львівська обл., м. Самбір, вул. Русельська, 2А, р/р 467731 в Самбірській філії АТ Західно-Українського комерційного банку, МФО 325332, код 22378414).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/609 про банкрутство ТзОВ «Вектор-Поль» (293100, Львівська обл., м. Золочів, вул. Л. Українки, 12, р/р 604701 в Золочівській філії КБ «Приватбанк», МФО 325752).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34.

У номер

● Дніпропетровськ

Першими об'єднуються жінки

Жінкові організації на Дніпропетровщині, як, мабуть, і всюди, чимало. Даються звичайно, певні річ, різні політичні настрої та устремління. Але жінки перші спроможні піднятися над розбіжностями і суперечностями, бо практично всі ці громадські організації швидко утворили спільну координаційну раду. Запевняють, на час передусім задля розв'язання суто жіночих проблем. Однак не приховують, що раду створено і задля «дружної підготовки та участі в майбутніх парламентських виборах».

● Ужгород

Небезпечні іграшки

У Перечинській школі-інтернаті на Закарпатті госпіталізували 120 дітей, у яких виявлено ротавірус, що викликає кишкову патологію. Як повідомили в Міністерстві охорони здоров'я, ротавірусна інфекція — сигнал для посилення санітарно-епідеміологічного контролю, особливо в дитячих колективах. Найчастіше збудник передається контактно-побутовим шляхом — через інфіковані іграшки, предмети вжитку, білизну тощо. Сьогодні 70 дітей уже виписані.

Встановлено медичний та санітарно-епідеміологічний нагляд за станом здоров'я дітей та персоналу школи-інтернату.

● Донецьк

Під кулі потрапив не той

Мішенню злочинців, які обстріляли 22 вересня автомобіль, де за кермом сидів Євген Шербань-молодший, був не син народного депутата, а пасажир Юрій Делух. Про це повідомили журналістам перший заступник начальника УМВС Донецької області Анатолій Гавришченко. Останнім часом Юрій Делух постійно мешкав в Естонії, де очолював одну із заснованих Шербанем-старшим фірм. Улітку 96-го його прізвисько почули в замахом на життя прем'єр-міністра Павла Лазаренка, але версія не знайшла підтвердження. На переконання міліцейського керівника, як і у трагічному випадку в Донецькому аеропорту, замовлення на вбивство Делуха надійшло з-за меж України.

Спорт

Благодійний дарунок — мікроавтобус

У межах угоди про партнерство Міжнародний олімпійський комітет (МОК) та концерн «Даймлер-Бенц» виступили з ініціативою зробити Національному олімпійському комітету (НОК) України благодійний дарунок — мікроавтобус «Мерседес-Бенц Спринтер Дізел» вартістю у 56 132 німецької марки. НОК України має використовувати його тільки для гуманітарної діяльності і не може продати.

Позавоюра у приміщенні Держкомспорту України відбулася урочиста церемонія передачі мікроавтобуса. Перед гостями і журналістами виступили: член МОК, президент НОК України, олімпійський чемпіон Валерій Борзов, член МОК, олімпійський чемпіон Томас Бах (Німеччина), віце-президент концерну «Даймлер-Бенц» Матіас Кляйнгер, заступник голови Держкомспорту України Євген Ясинський, олімпійська чемпіонка Інеса Кравець.

Спонсорська діяльність «Даймлер-Бенц» спрямована на розвиток та підтримку спорту. Зокрема, автогонки («Формула-1»), футбол, теніс.

Виктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Футбол. Юнацька збірна України (вік до 16 років) в Борисполі виграла перший матч відбіркового групового турніру чемпіонату Європи у збірної Грузії — 2:0. 1:0 Конодратович (ДЮСШ-15, Київ), 3:0 2:0 Левченко («Боруссія», Менхенгладбах), 7:0.

Календар наступних зустрічей нашої команди: 29 жовтня (Бориспіль) — Україна — Румунія. 14 листопада. Румунія — Україна. 2 грудня. Грузія — Україна.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
заказів — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Руконісів не повертаємо.
☎ Лікування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Останні могікани з хутора Носенки

ОДНОСЕЛІЦІ, поміж собою, бува, називають «мер» хутора Носенки, що неподалік Миргород (Полтавська область), молодим. Власне, ніякий Федір Михайлович Прокопенко не мер. Так люди охрестили — поважають. Бо не один десяток років тут бригадиром пропрацював. Щодо віку — селяни також «перерібрали». Хоч і правда, що зараз у Носенках він, любов, наймолодший, та тільки шістдесят вісім, як не крути — літа. І ноги слухаються погано, і очі вже не ті.

Усе частіше замість себе на «ліно», до якого під'їждять кілька років тому, — колосистих коней варгунати — відражає свою дружину, бабу Настю. З нею, за словами Федора Михайловича, йому ой як пощастило. Анастасія Антонівна і їсти варить, і майструє, й двом громадським гнідям сина з діти припасе, й нагодує, а вночі — посторожує. Така робота в колгоспі додає до сімейного бюджету шоміяся як 25 гривень. Ще пенсії платять 88 гривень на двох. При своїх корові, кобилі, кабанчику та городі жити можна, вважати Прокопенки.

Носенки — населений пункт малоприятний. Хутір як хутір. Скільки їх таких, безлюдних і вбогих, розкидано по всій Україні! У цьому селіщі цегляний будинок — хіба що колгоспна конюшня. А хати — переважно мазанки. Від перенаселеності хутір, звісно, також не страждає. Вісімнадцять пенсіонерів, які ніни як-так підтримують це житловитня Носенки, можна вважати «останніми з могікан». Не стане їх — перестане існувати й хутір.

Першого удару, згадує «мер», завдала селищу Велика Вітчизна. До неї тут мешкали 130 осіб — у кожній хатині — четверо-п'ятеро. Після війни хутір недорахувався 20 з

лишком чоловіків. Та тільки не вона обезлюднила Носенки.

... У 50-ті населений пункт поламав почав отовтуватися. Засели вціперму. У селіщі знову з'явилися кілька пар волів, коні. Інтенсивно «запрацювали» 300 гектарів лану. І усе б нічого, аби не хуторський циркуляр, згідно з яким хутір потрапив до списків неперспективних. І пішло-поїшло... Селянам більше не дозволяли купувати цеглу для спорудження новобудов — зводили їх було заборонено. Школа «перейшла» на чотири класи — за подальшою освітою возили дітей в інше село. А з часом, тутешня школа взагалі наказала догори жити: спочатку поселили в неї військовиків, а там порозгрітали на будматеріалі. Носенківська молодь у пошуках «цивілізації» залишала батьківські оселі. За нею потягнулися на ПМП до тепер уже міських дітей і старожити.

За останні п'ять років, — розповідає колишній бригадир, — домики обличили тринадцять літніх хуторян, які зматку мошки тут. Тільки більшість їх невеличкі пішли з життя. Населення, видно, на схилі віку ставати гординомом. Та й ситніше воно яорсь біля землі. Я, гришним ділом, також купив було хатину в Пирятині, що на Полтавщині. Почали її з бабою обживати. Та тільки не витримали. Подарували оселю доньці, а самі знову сюди.

На колгоспне керівництво, яке вряди-годи навується-таки до Носенків (контора — у сусідньому селі за п'ять кілометрів), Прокопенки згадує не тримають. Голова і олієно іноді обдарує, і крупи «підкіне». А помре хто, то й домовину зробить, і машину дадуть. Ну а якщо хіба купити — запрягає баба Настя (про автобус хуторяни давно забули) раз або двічі на тиждень кобилу і гайда до сілпмагу. Він поблизу контори. Набере палянички і собі, і сусідам. Решта — картопля або цибуля — від землі. Он її тут скільки! У Прокопенків 40 со-

Сьогодні — Міжнародний день людей похилого віку

ток поля і два городи. Можливо, тому вони стараються посприяти земельних «приватизаторів» зробити матику-годувальницю предметом купівлі-продажу, як до злочину.

— Я знаю, що важко дати їй лад, — каже дід Федір. — Якщо роз'ятимо землю на шматки — чим оброблятимемо? Вітчизняні чорноземи — то важка праця. Тільки про це, здається, новітні реформатори навіть не здогадуються.

«Мера» Прокопенко, безумовно, можна вважати експертом у земельних питаннях. І ось підтвердження: якось, скинувши соломку трактором, Федір Михайлович за літо заробив 3,5 тонни пшениці, а працюючи змаку на землі, за життя на ошкідливості встиг наскакувати 120 тисяч радянських карбованців. Його дружина — 110 тисяч. От тільки держава «позичила» гроші і, здається, назажди. У розпач від цієї втрати «мер» не впаив і акцій протесту не чинив — земелька прогудує. А от за подальшу долю Носенків серце болить.

Він Миргородом кілометрів 40, — розмірковує. — Аби тільки голова райадміністрації — можна б дачами хутір забувати. Місце пречудове. Вода долиною тече впродовж усієї зими — не замерзає. Дорога є. Тільки от біда: багатий зводить дачу тут не буде, а бідному — нема за що... Та, попри все, «мер» сподівається-таки на краше. Вирить — не вмере хутір, не загине, виродиться Носенки. А як інакше?

Валерій ДРУЖЕНКО.
Полтавська область.

Між іншим

На чужих гусеницях далеко не поїдеш

У цехах АТ «Вінницький підшипниковий завод» складено три перших трактори МТЗ-80. За словами директора підприємства Валерія Повстєнка, випуск таких машин передбачає державною програмою. «Український трактор», до виконання якої залучено згадане АТ. Нова машина з'явилася у співдружності з міським тракторобудівником: білоруси поставили комплектуючі (у взаєморозрахунок за отримани підшипники), а вінчаники складають з них трактори.

Попит на новий МТЗ-80 є: господарства Вінниччини мають потребу майже у двох тисячах машин (крім оранки й обробітку ґрунту, їх можна використовувати як екскаватори). Виробничі потужності заводу (тут виготовляють 150 типів підшипників до сільськогосподарських машин та автомобілів, які надходять у 13 країн світу), дають можливість протягом року «видавати» тисячу агрегатів.

Споглядая, господарники тільки прикидуються до новинки: не по кишені їй «інтернаціональний» МТЗ-80. Надто вже дорогими виявляються чужі гусениці. На таких, кажуть вони, далеко не поїдеш.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

☎ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність не несе редакція.
☎ Редація не змушена поділяти позицію авторів публікацій.
☎ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділки) українською і російськомовними.
Ідентифікаційний код 60955.
Тираж 245708.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1234567890
Зам. 0311184.